

Primăria din Budișteni

Chestiunile generale pe care le-am arătat la Leordeni sunt valabile și pentru celelalte comune și nu le mai prezentăm.

Localitatea Budișteni, după Legea din 1864, a devenit comună rurală, însă la 1886 a devenit sat al comunei Ciulnița, până în 1925 când se reînființează. Între 1942 și 1945 de comuna aceasta au fost arondate Ciulnița și Glâmbocel care au fost desființate. După reorganizarea administrativ-teritorială a țării din anul 1968, comuna Budișteni s-a desființat, fiind înglobată în actuala comună Leordeni.

Arhivele primăriilor Leordeni și Budișteni ni s-au păstrat doar din deceniul al patrulea al secolului XX până în zilele noastre, cele anterioare fiind distruse din cauza neglijenței și nepăsării celor ce au condus respectivele instituții administrative.

Comuna Budișteni, ca și altele, avea dreptul să-și trimită delegați la alegerea membrilor consiliului județean. Pentru alegerile din 1868 au fost delegați Ghiță Ion Plătinică, Duță Fântâneru și Ion Neculai.

Alegerile care au avut loc în comună au fost validate de Comitetul Permanent, la 24 mai 1868, rezultatele fiind acestea: Duță Fântâneru - primar, Nicolae Mazilu, Dumitru Spinol, Florea Matei și Costache Bolocanu - consilieri; comuna avea un număr de 190 de alegători.

Întocmai ca la Leordeni și la Budișteni, uneori, s-au anulat alegerile comunale ca urmare a încălcării unor prevederi ale legii electorale. Așa s-a întâmplat în 1873 „pentru că nu s-au ars buletinele după săvârșirea operațiilor electorale și n-au anunțat alegătorii că pot face reclamații în contra operațiilor alegerilor și că pot face contestații la Comitetul Permanent”¹.

Unele taxe pe care urma să le perceapă comuna erau scoase la licitație, în vederea obținerii unor sume mai mari la constituirea bugetului de venituri și cheltuieli. De exemplu, în februarie-martie 1885, Comitetul Permanent Muscel a aprobat licitațiile următoare: Taxa pe băuturile spirtoase la suma de 730,50 lei, câștigată de Ghiță Popescu; taxa pentru vânzarea vitelor în comună, la suma de 60 lei, câștigată de Marin Spiroiu; venitul locului de arătură ce are comuna în cătunul Glodu, la suma de 14 lei, câștigat de Tudor Vilău².

În anul 1903, cătunele Budișteni-Moșneni, Băila și Schitu-Scoicești însumau 1.471 de locuitori: 741 de bărbați, 730 de femei, contribuabili fiind 280 capi de familie.

Din anul următor se păstrează o statistică destul de cuprinzătoare: 318 case, 1.481 de suflete (751 de bărbați și 730 de femei), 11 cai, 161 de boi, 185 de vaci, 358 de oi, 42 de capre, 180 de rămători, 84 de stupi; 198 de ha cu porumb, 3 ha cu fân, 2 ha cu fasole, 6 ha cu rapiță, 1 ha cu secară, 1 ha cu ovăz, 1 ha cu cânepă, 258 ha pădure de stejar, fag, carpen; 94 g viermi de mătase care produceau 18 kg de borangic; 1 moară, 2 cuptoare de cărămidă, 18 poverne care au transformat în țuică 2.000 hl de prune.

Proprietari mai mari erau: I. Istrățescu, Maria Roșescu, G. B. Mari, căpitanul Gr. Topoloveanu, Alexandru Mărgăritescu.

Locuitorii considerau că ar fi necesară o uscătorie de fructe, fiindcă zona este „foarte mănoasă în fructe”.

O altă statistică, din același an, ne furnizează și alte date referitoare la meseriași: 1 croitor, 1 cizmar, 4 cărbunari, 1 cusătoreasă, 2 dogari, 5 dulgheri, 3 lăutari, 5 sobari, 5 zidari.

La expoziția care s-a organizat în anul 1906, în parcul Carol din București, cu prilejul împlinirii a 40 de ani de domnie a regelui Carol I, au fost trimise obiecte de îmbrăcăminte și de împodobit casa țărănească atât din Budișteni, cât și din Ciulnița.

Prețul zilelor de muncă din cele trei cătune (Băila, Budișteni-Moșneni și Schitul Budișteni) au fost stabilite și comunicate locuitorilor prin afișare: „ziua cu brațele, dând și mâncare muncitorului - 0,80 lei; ziua cu brațele, fără mâncare - 1 leu; ziua cu carul, dând și mâncare - 2 lei; ziua cu carul, fără mâncare 2,50 lei”³.

¹ ANDJA, fond Prefectura Muscel, dos. 40/1887, f. 13, 24.

² Idem, dos. 6/1885, f. 204.

³ Idem, dos. 19/1903, f. 18; 69/1904, f. 110, 120, 122; 6/1905, f. 165, 198.

Clădirea în care au funcționat Banca „Lumina“, Primăria și Căminul Cultural

În anul 1935, în aceste sate erau 371 de case, cu 61 de cabaline, 216 bovine, 701 ovine, 99 de caprine, 288 de porcine și 28 de stupi primitivi⁴.

Pentru înlesnirea comerțului cu fructe, câteva familii și-au procurat vehicule cu tracțiune mecanică: Tudor Ion Lătușin și If. Borta din Budișteni, un camion, iar Lucreția general Băbeanu, tot din Budișteni, posedea un Ford⁵.

După cum am arătat și la Leordeni, primăria era cea care răspundea de administrația generală a comunei, fiind chemată să respecte și să pună în aplicare legile țării.

Condițiile principale ca o localitate să devină comună erau legate de existența resurselor necesare constituirii unui buget care să acopere cheltuielile anuale obligatorii, precum și a unui local administrativ. Mai jos prezentăm bugetul de venituri și cheltuieli pe exercițiul financiar 1937-1938:

Venituri - impozite comunale: din cotele adiționale încasate prin stat 18.400 de lei; din vânzarea rachiurilor 5.000 de lei; asupra localurilor în care se exercită industrie, comerț 2.000 de lei; din impozite pe firme 4.400 de lei; din taxa pentru tăierea vitelor destinate consumației 500 de lei; din taxa pentru eliberarea biletelor de vânzare 1.500 de lei; din taxa pentru vitele închise în obor 1.000 de lei; din taxa pentru biroul populației 100 de lei; din taxa pentru extracte de naștere și de moarte 1.000 de lei; din taxa pentru extracte de căsătorie 500 de lei; din taxa pentru buletin de căsătorie 500 de lei; din taxa pentru actele doveditoare cu martori pentru oficiul stării civile 100 de lei; din taxa pentru înscrierea hotărârilor de divorț 100 de lei; din taxa pentru linuri și teascuri 200 de lei; din taxa pentru arenda dreptului de vânat 1.300 de lei; din contribuția școlilor pentru asigurarea contra incendiului 2.400 de lei; din contribuția bisericii parohiale 700 de lei; rămășițe de încasat din exercițiile închise 16.000 de lei; excedent din exercițiile închise 500 de lei; din orice venituri întâmplătoare (amenzi, donații); din partea județului pentru reparatul primăriei 500 de lei; cote adiționale din impozitul pentru drumuri 9.000 de lei; excedentele bugetare din veniturile domeniilor comunale 1.000 de lei; donațiuni 100 de lei; venituri întâmplătoare 100 de lei; rămășiță din exerciții închise 100 de lei; din contribuția locuitorilor pentru plata guarzilor 23.000 de lei; din arenda cârciumarilor 4.220 de lei; Cheltuieli - administrația comunală: retribuția primarului (500 de lei lunar) 6.000 de lei; retribuția secretarului (800 de lei lunar) 9.600 de lei; retribuția casierului - remiză din încasări 5.000 de lei; indemnizația funcționarilor și jetoane membrilor consiliului comunal 800 de lei; indemnizația de transport, iluminat, încălzit pentru notar 2.000 de lei; furnituri de cancelarie 1.000 de lei; iluminat 100 de lei; încălzit localul 1.500 de lei; registre și imprimare pentru administrație și contabilitate 1.000 de lei; registre stare civilă 1.000 de lei; mobilier și reparație mobilier 1.500 de lei; pentru publicații și reviste 400 de lei; abonament la M.O., partea I-a și Monitorul Județului 1.300 de lei; pentru întocmirea planului de sistematizare 500 de lei; pentru alegeri comunale 1.000 de lei; pentru timbre poștale la francat corespondența 500 de lei; pentru asistența judiciară 500 de lei; deplasare secretar la pretură 200 de lei; abonament post telefonic 200 de lei; subvenție ARPA Muscel 100 de lei; pentru deplasarea consiliului de recrutare 100 de lei; pentru deplasarea ofițerilor, pentru pregătirea premilitară 100 de lei; subvenție 1% pentru pregătirea premilitară 500 de lei; pentru achitarea ordonanțelor restante din exercițiile închise 8.400 de lei; pentru plata primelor de asigurare a imobilelor - primărie 600 de lei; școli 2.400 de lei; biserică de

⁴ Idem, dos. 165/1935, f. 42

⁵ Idem, dos. 103/1932, f. 1-7.

700 lei; pentru întreținerea localurilor de școală: Budișteni, Scoicești, Pietroasa și Glodu 4.000 de lei; pentru transportul celor mușcați de câini turbați 500 de lei; pentru deschiderea de fonduri suplimentare de 2.200 de lei; întreținerea școlilor 1.000 de lei; construirea și întreținerea drumurilor comunale 6.000 de lei; construirea și întreținerea podurilor, punților, vaduri și șanțuri 4.300 de lei; plata guarzilor 17.000 de lei; subvenție pentru amenajarea câmpului de aterizare 1.500 de lei; contribuție bocanci pentru jandarmi în termen 320 de lei; subvenție post jandarmi Glâmbocel 300 de lei; pentru întreținerea telefonului 1.500 de lei; pentru apărarea pasivă 300 de lei; comitetului școlar o treime din venitul cârciumilor 1.300 de lei; reconstruirea localului de primărie 5.000 de lei.

La 16 iulie 1946, pretorul face inspecție în comună și consemnează, printre altele, că localul nou de primărie, aflat în construcție, are nevoie de sobe de teracotă „pentru a corespunde unei clădiri ca localul început”. La 26 septembrie 1946, localul de primărie avea nevoie de mobilier, iar sobele erau neinstalate, de aceea primăria cerea ajutor la prefectură, comuna fiind „una dintre comunele sărace ale plasei”⁶.

O problemă importantă care intra în obligațiile primăriei era aceea de construire și întreținere a drumurilor, podurilor, podețelor și digurilor. Primăriile erau obligate să raporteze prefecturii lunar ce lucrări s-au executat în acel interval de timp cu zile de prestație sau cu bani. În acțiunea de executare a acestor lucrări primăriile erau sprijinite de către Serviciul de Poduri și Șosele Județul Muscel care le indica materialele de care aveau nevoie și locul de unde le puteau procura. De aceea, acest serviciu ținea permanent legătura cu Ocolul Silvic „N. Gh. Popovici” din Topoloveni.

În bugetul anului 1937-1938 au fost planificate fonduri pentru executarea următoarelor lucrări: reconstruirea podului din satul Pietroasa, construirea a trei podețe (unul la canalul Băila Mică - Băila Mare, altul la Ilie Pietroșanu și al treilea la Petre Ștefan Toma), împietruirea a 500 de metri de drum în Băila, construirea din nou a podului peste apa Budișteanca, în satul Scoicești, și a unei punți în punctul Scarlat Bărbieru, refacerea a trei podețe și unul din nou în cătunul Glodu, destupări de șanțuri și împietruirea a 1.000 ml în Glodu și altă 1.000 în Budișteni, pietruirea șoselei Schitu Scoicești, refacerea localului de primărie.

Cutremurul din 9/10 noiembrie 1940 a produs însemnate pagube localurilor instituțiilor de pe raza comunei, dar și unor gospodării particulare. La școlile din Budișteni - centru și Băila s-au produs mici crăpături „nepericuloase”, pagubele ridicându-se la suma de 1.000 de lei; la școala din satul Scoicești, „toate zidurile sunt crăpate și deplasate, precum și acoperișul”; cursurile nu se mai țin în local, pagubele ridicându-se la 80.000 de lei; școala de gospodărie a suferit mici crăpături, fără a fi considerate pagube; la dispensarul comunal, zidurile s-au crăpat și deplasat, patru sobe s-au surpat, pagubele fiind apreciate la 50.000 de lei; la biserica parohială „Adormirea Maicii Domnului” bolta s-a crăpat, zugrăveala a căzut, iar paguba se ridică la 30.000 de lei. Aceste date sunt cuprinse în procesul-verbal de constatare, făcut de autoritățile locale⁷.

La începutul anului 1942, primăria a procurat materialul lemnos necesar pentru reconstruirea podului de 7 ml de pe șoseaua Băila și a două diguri de câte 80 ml la punctele „Biserica și Glodu”.

La 15 ianuarie 1942, primăria cere subinginerului șef al Secției a III-a Tehnice - Topoloveni să facă recepția lucrărilor executate în campania de toamnă și iarnă a anului 1941.

Probleme aveau primăriile în domeniul de care vorbim din cauza inundațiilor care produceau mari stricăciuni. La 11 martie 1942, prefectura trimite ordin circular la primării pentru a lua măsuri în vederea prevenirii inundațiilor și să ceară ajutor Serviciului Tehnic județean. La 16 aprilie 1942, prefectura trimite circulară comunelor aflate pe șoseaua națională, între Rucăr și Câmpulung și între Ștefănești și Ciulnița fiindcă fusese „inundată și luată de apă în mai multe puncte” și să ia măsuri de reparare, dându-le termen până la 15 mai. Li se cerea ca șanțurile de pe șoseaua națională să fie adâncite, fiecare locuitor, în dreptul său, să facă această operație în cadrul „muncii de folos obștesc”. La 26 aprilie 1942 i se raportează prefecturii că toate șanțurile de pe drumurile comunale și județene au fost desfundate. Toate cele trei sate care alcătuiau comuna (Budișteni, Ciulnița, Glâmbocel) au primit indicația ca șanțurile pe drumurile județene și comunale să aibă dimensiunile: 1,5 m lărgime de gură, 0,5 m la fund și 0,5 m adâncime.

La 1 august 1942, Serviciul Tehnic al Județului cere primăriei să desfunde toate șanțurile, să se văruiască pomii, gardurile și podețele de pe drumurile comunale și să se astupe gropile de pe drumuri.

Programul de lucrări pentru fiecare an financiar era trimis de fiecare comună la Serviciul Tehnic Județean pentru a se putea urmări lucrările planificate a se face în fiecare campanie⁸.

⁶ Idem, fond Primăria Budișteni, dos. 3/1967, f. 6-7; 18/1944, f. 61.

⁷ Idem, dos. 165/1935, f. 206, 208.

⁸ Idem, dos. 3/1937, f. 6; 21/1942, f. 3, 6, 32, 34, 62.

Aprovizionarea populației cu produse de primă necesitate era obligație permanentă a primăriei. În ianuarie 1942, Sfatul Comunal Budișteni, într-o dare de seamă, arată că „s-au primit și distribuit prin cooperativa locală 9.000 kg de porumb și 180 kg de zahăr.

În ședința sfatului din 21 februarie 1944 s-a luat următoarea hotărâre: „Se fixează obligația pentru fiecare cooperativă, bancă și comercianți de a se aproviziona în cel mai scurt timp cu următoarele cantități de cereale: a) Banca Populară - Budișteni, cu patru vagoane de porumb și un vagon de făină; b) Banca Populară - Glâmbocel, cu trei vagoane de porumb și un vagon de făină; c) Cooperativa - Ciulnița, trei vagoane de porumb și un vagon de făină“.

Comercianții Alexandru Gălbenuș, Grigore Ionescu, Dumitru Vasilescu, Nae Motculescu și Gheorghe Simescu „vor fi obligați să se aprovizioneze cu cantități însemnate de alimente ca: brânză, slănină, cârnuri afumate, pește sărat, untură, ulei, zahăr, sare, paste făinoase, săpun etc.“. Se făcea precizarea că cei ce nu vor respecta această hotărâre vor fi sancționați, de aceea li s-a luat dovadă scrisă că se vor supune hotărârii sfatului.

Deoarece în localitate se aflau și refugiați, s-a cerut acestora să prezinte listă cu nevoile lor pentru a fi aprovizionați cu cele necesare. Aceștia au răspuns că sunt mulțumiți, dar carnea le lipsește. La nivelul comunei s-a înființat un comitet de aprovizionare a refugiaților în care acționau și învățătorii refugiați Teodor Bran, Ion Dabija, Virgil Ionescu, precum și învățătorii locali C. Alexandrescu, Nicolae Pârjolea, Nicolae Titică.

Tot pe linia aprovizionării, la 14 noiembrie 1944, s-a hotărât trimiterea a cel puțin șase căruțe la Ocnele Mari pentru a aduce sare pentru populație și cel puțin două căruțe la Târgoviște pentru a aduce petrol lampant⁹.

Primăriile, la diferite intervale de timp, în urma ordinului prefecturii, făceau recensământul animalelor, harnașamentelor și vehiculelor cu tracțiune animală, camioanelor și bicicletelor care puteau fi luate în discuție pentru eventuale rechiziții. La 18 septembrie 1939, situația era aceasta: 39 de cai, 24 de iepe, 24 de perechi hamuri cu piept, 1/2 gură ham cu șleauri, o trăsură pe arcuri, cinci căruțe Brașov, 23 de căruțe țărănești, un camion, 31 de perechi de boi, 34 de care pentru boi și 12 biciclete¹⁰.

Administrația centrală a cerut ca pe lângă fiecare școală să funcționeze „cantine obștești“ la care să servească masa în primul rând copiii mobilizaților și concentraților, dar și locuitori foarte săraci. Fondurile urmau să fie strânse prin liste de subscripție, prin ajutor de la prefectură și binevoitori și alte căi.

La 19 martie 1941, școala Glodu a anunțat că 19 persoane au dat bani, în frunte cu învățătorul Nicolae Pârjolea, dar și „o parte din elevii școlii“, strângându-se în total 225 de lei. Școala din Budișteni a adunat 640 de lei, cea din Băila 750 de lei, dintre care 250 de lei fuseseră primiți de la prefectură. Se primise ordin ca până la finele lui august toate școlile să fie curățate și să fie înființate cantine obștești. Este de subliniat și lăudat că Nestor Badea din București a donat câte șase litri de lapte pe zi timp de trei luni pentru cantinele din comuna Budișteni în vederea ajutorării familiilor sărace ale mobilizaților.

În legătură cu funcționarea cantinelor, primăria Budișteni a luat o decizie: cu începere de la 8 ianuarie 1942, pe lângă fiecare școală primară din comună va funcționa cantina obștească cum s-a stabilit la 27 decembrie 1941; cantinele sunt puse sub conducerea consiliului de patronaj comunal, iar ca gestionar este numit directorul școlii.

Prin ordin telefonic, la 9 ianuarie 1942, prefectul a cerut ca fiecare comună să întocmească tabel cu răniții săraci pentru a fi ajutați cu haine. În comuna Budișteni, lista cuprindea pe Rachieru Ștefan - Regimentul 2 Vânători Gardă, Moldoveanu Marin - Regimentul 30 Dorobanți, Sima Ion - Regimentul 30 Dorobanți, Dumitrașcu Gheorghe - Regimentul 4 Dorobanți.

Populația era chemată să contribuie cu sume de bani pentru cantina obștească, dar și cu obiecte de îmbrăcăminte (flanelle, ciorapi, fulare, mănuși) pentru soldații de pe front. De altfel, Consiliul Central de Patronaj a organizat comitete la nivel de județe și comune în scopul eficientizării acțiunilor în acest domeniu. La 15 martie 1944, primăria a trimis la prefectură acte justificative pentru 20 de farfurii și 20 de linguri primite donație pentru cantina din Ciulnița.

Precizăm că fiecare comitet local de patronaj avea buget propriu de venituri și cheltuieli. La 20 martie 1944, comitetul Budișteni avea 250.965 de lei la venituri, sumă formată din 188.465 de lei încasări precedente, 49.000 de lei din horele de Crăciun, 600 de lei din vânzarea a 20 de măștișoare primite de la Comitetul Județean de Patronaj Muscel, 7.000 de lei din horele de la 27 martie, 5.900 de lei din vânzarea

⁹ Idem, dos. 25/1942, f. 3; 2/1942, f. 4, 75.

¹⁰ Idem, dos. 3/1937, f. 38.

părului rezultat din coamele și cozile cailor predat la O.R.A.P.

Cei mai mulți bani din această sumă s-au cheltuit la cantinele școlare din comună. În această direcție arătăm că primăria Budișteni, la 15 martie 1944, a făcut adresă la brutăria Constanței N. Neagoe pentru a preda cantinelor școlare, săptămânal, câte 88 de pâini bune, din făină integrală „bine preparată pentru a putea ține o săptămână“.

În comună activa și un comitet local al Ligii Operelor Sociale care a strâns, pentru ajutorarea populației din Moldova și Ardeal, fonduri bănești. La data de 11 decembrie 1944 dispunea de 88.914 lei adunați pe liste de subscripție lansate în satele comunei: 58.100 de lei de la Glâmbocel, 8.790 de la Băila, 6.900 de la Schitu, 15.124 de lei de la Budișteni¹¹.

Prin modificările în organizarea administrativ-teritorială de la începutul anului 1942, comunele Ciulnița și Glâmbocel au fost arondate la comuna Budișteni. Conducerea treburilor comunei a fost încredințată unui sfat comunal, care, la 26 aprilie 1942, avea următoarea componență: Emilian C. Simescu - președinte; preotul Ion Tomescu - reprezentantul satului Glâmbocel; preotul Vasile Breazu - reprezentantul satului Ciulnița; învățătorul Alexandru Moșoianu - directorul școlii - Ciulnița; plus zece membri și șase delegați, câte unul din cele șase sate (Budișteni, Ciulnița, Glâmbocel, Glodu, Schitu Budișteni, Băila). Acțiunile care erau stabilite a se efectua în decursul unei luni erau urmărite pe teren și în luna următoare primarul prezenta o dare de seamă privind principalele domenii: muncile agricole, aprovizionarea populației cu produse de primă necesitate, vaccinarea animalelor, lucrări edilitare etc.

La întrunirea din aprilie 1942 s-au stabilit prețurile la muncile agricole: arat un pogon cu două vite - 800 de lei și furaje; arat un pogon cu două vite - 1.200 fără furaje; arat un pogon cu patru vite - 1.200 de lei și furaje; arat un pogon cu patru vite - 1.600 fără furaje; ziua de lucru bărbați, cu mâncare - 80 de lei; ziua de lucru bărbați, fără mâncare - 120 de lei; ziua de lucru femei, cu mâncare - 70 de lei; ziua de lucru femei, fără mâncare - 110 lei. S-a mai hotărât repararea gardului din fața bisericii - Glâmbocel; agentul sanitar a primit responsabilitatea funcționării băii din Ciulnița, iar învățătorii duceau elevii „să facă baie obligatoriu“; terenurile școlare urmau să fie arendate, iar suma ce se va obține să se adauge la cei 40.000 de lei dați de comună pentru întreținerea școlilor; contopirea celor trei comitete școlare, ale fostelor comune, în unul singur etc.

În ședința din 28 iunie 1942, s-au stabilit ca prașila porumbului să se facă după instrucțiunile date de organele agricole (de trei-patru ori); taurul de la Ciulnița, fiind periculos, să fie dat Camerei Agricole, mai ales că în sat mai erau doi tauri autorizați; școlile, dacă nu-și pot construi bordeie pentru păstrarea zarzavaturii cantinei, atunci să-și amenajeze pivnițe etc.

Chestiunea principală discutată de sfatul comunal la 23 august 1942 a fost construirea unui local nou pentru primărie, „actualul fiind vechi și necorespunzător“. Primarul a sugerat „ideea unei tovărășii cu Banca Populară „Lumina“ din localitate, în sensul de a termina localul de bancă, construit pe jumătate, cu fonduri ce vor privi pe primărie spre a deveni coproprietară cu banca“. Președintele băncii - Alexandru Popescu - arată că „această chestiune s-a mai pus în discuție consiliului băncii încă din anul 1936 și aprobată, deoarece banca nu mai poate termina localul început, din cauza lipsei de fonduri“. Primarul adaugă faptul că prefectul și pretorul erau de aceeași părere¹².

Arondarile care s-au făcut în anul 1942 nu au dat rezultatele scontate, de aceea Ministerul Afacerilor Interne, cu ordinul 43584/1943, cere să se facă „revizuire asupra așezărilor care au fost comune, apoi desființate“. La 12 ianuarie 1944, Prefectura Județului Muscel cere primăriei Budișteni o situație despre Ciulnița, care fusese comună până la 1 aprilie 1942. Ca urmare, în ședința sfatului din 17 ianuarie 1944, primarul prezintă un referat, care urma să fie înaintat prefecturii, cu privire la situația satelor care compuneau comuna: 1. Budișteni - reședință - a devenit comună în 1926, până atunci fiind sat al Ciulniței; are 103 case, 369 de locuitori, 59 contribuabili, școală, biserică, cimitir, primărie, dispensar, cooperativă, bancă, cămin cultural, monument închinat eroilor, școală de gospodărie și o frumoasă așezare geografică; 2. Băila - devine sat în 1926, are 91 de case, 412 locuitori, 57 de contribuabili, are numai școală și se află la un kilometru de primărie; 3. Glodu - devine sat în 1926, are 103 case, 425 de locuitori, 70 de contribuabili, are numai școală și se află la un km depărtare; 4. Schitu-Scoicești - este declarat sat în anul 1926, ca și celelalte de mai sus, deși „sunt mai vechi, fiind numite de popor cătune“ și „datează de pe la 1834“; aici a fost schitul de călugări greci „cari dețineau marea moșie Cotroceni“; are 132 de case, 530 de locuitori, 72 de contribuabili, are școală cu două posturi și se află la un kilometru depărtare; 5. Ciulnița - „declarat sat la 1 aprilie 1942 și arondat la comuna Budișteni“; mai înainte a fost comună, are 359 de case, 1.299 de

¹¹ Idem, dos. 7/1944, f. 102, 115, 239.

¹² Idem, dos. 25/1942, f. 1-29.

locuitori, 280 de contribuabili, se află la 2 km de Budișteni; are școală, biserică, cimitir, cooperativă, bancă, cămin cultural, local de primărie renovat în acest an, 1943, de către Prefectura Județului Muscel, și o frumoasă așezare geografică; 6. Glâmbocel - declarat sat la 1 aprilie 1942 și arondat la Budișteni, fiind desființată comuna „din lipsă de venituri proprii“; are 326 de case, 1.276 de locuitori, 215 contribuabili, școală, biserică, baie comunală și se află la 2 km de Budișteni.

La 20 ianuarie 1944 a avut loc ședința sfatului comunal, condusă de primarul Emilian Simescu, la care au participat învățătorul Constantin Alexandrescu - comandantul P.P., preotul Ion Tomescu, învățătorul Aurel Popescu, șef MONT, Maria Edulescu - directorul căminului cultural, agentul sanitar, percepătorul, D. B. Mănac, fost primar și actual președinte al băncii populare locale, Gheorghe Ciobanu - ajutor de primar din partea satului Ciulnița, Ion Scarlat - ajutor de primar din partea satului Glâmbocel, Ion Popescu - secretar al comunei, T.D. Trandafirescu - fost primar, gospodar al comunei, N. T. Dumitrescu - fost primar și gospodar al comunei, Ion Theodorescu - notar. A fost lipsă de la ședință învățătorul Nicolae Pârjolea.

Primarul a prezentat situația în care se află noul local de primărie: tâmplăria și geamurile „au fost definitivat“, mai trebuie zugrăvit, vopsit și curățat sobele; arată că se speră mutarea sfatului comunal la 1 aprilie 1946.

Apoi s-a discutat ordinul prefecturii referitor la „dezlipiri de sate“, propunându-se reînființarea comunei Ciulnița, care putea alcătui un buget de 160.000 de lei, iar celelalte sate să rămână la comuna Budișteni, cu buget de 323.000 de lei.

La ordinul prefecturii, notarul comunei Budișteni, Theodor Alexiu, a dat în primire notarului comunei Leordeni - „girant la noua comună Ciulnița“ - arhiva și inventarul ce i-au aparținut comunei Ciulnița la desființare, casa de bani, registrele de stare civilă, dosare etc.

La ședința din 14 noiembrie 1944 sfatul comunal a luat mai multe hotărâri: să fie „însămânțat“ izlazul Glâmbocel, să facă gropi pentru plantarea de pomi pe marginea șoselelor, repararea drumurilor prin prestație, aprovizionarea școlilor cu lemne de foc, să înființeze comitetele de salubritate din comună, să se pună la dispoziție medicilor mijloace de transport pentru a face vizite în comună, să funcționeze cantinele școlare, zilnic să se transmită la pretură situația bolnavilor, băile comunale să funcționeze regulat, să se acorde permanent grijă văduvelor, orfanilor, invalizilor de război și celor săraci, să se țină șezători culturale la școli în fiecare duminică.

Notarul comunei face cunoscut preturii că „toți funcționarii refugiați, utilizați la această primărie, au părăsit serviciul, urmând să plece cu instituțiile respective în Moldova“.

Deoarece în timpul războiului fuseseră aduse vite din Transnistria, la 21 decembrie 1944 s-a primit ordin ca a doua zi să fie strânse la centrul din Lerești. Comunele Budișteni, Priboieni, Beleți-Negrești din plasa Podgoria nu s-au supus, astfel că notarii și primarii din cele trei comune au fost pedepsiți cu mustrare scrisă și reținerea salariului pe cinci zile.

În timpul războiului circulația populației era controlată și dirijată, mai ales pe C.F.R. Nu se putea deplasa oricine, oricând și oriunde. La 5 februarie 1944, primăria face adresă la Postul de Jandarmi - Budișteni pentru „a elibera una autorizație de călătorie pe C.F.R., de la stația Leordeni la stația Câmpulung, pentru Emilian Simescu, primar, Gheorghe Ciobanu și Ion Scarlat, ajutoari de primari, care se transportă la Prefectura Județului Muscel pentru cursurile administrative“. Se preciza că plecarea se făcea pe 5 februarie și înapoierea pe 10 februarie¹³.

Întreaga activitate care se desfășura într-o comună era îndrumată, dar și controlată de instituții aflate la nivelul plasei și județului. Șeful Ocolului Agricol - Topoloveni, după ce a inspectat comuna la 16 februarie 1944, a consemnat următoarele în procesul-verbal: a verificat tabelele cu locuitorii care până la 31 martie urmau să defrișeze viile; a stabilit ca tractorul Anei Lahovari să înceapă imediat aratul în izlazul Calinderu; a cercetat acțiunea de culegere a omizilor din pomi, făcând observația că agentul agricol nu avea evidența locuitorilor care executaseră această operație pentru a se putea lua măsuri de „sanționare“ a celor îndărătnici; această acțiune se raporta săptămânal la ocol. La 8 iunie 1944 a verificat pășunile animalelor, prașila porumbului, cartofilor, florii-soarelui, cositul și strânsul trifoiului și lucernei. La nivelul comunei, responsabil cu lucrările agricole era Constantin Breazu, pe care șeful Ocolului Agricol găsimu-l foarte activ, l-a propus Camerei Agricole să fie premiat ca cel mai bun din toată plasa.

Medicul veterinar de circumscripție - Ion Sălceanu - la 11 februarie 1944, consemnează: în comună nu sunt cazuri de boli contagioase la animale și păsări; a inspectat stupina lui T. Nicolae (formată din 17 stupi) și a constatat starea de sănătate a familiilor de albine; grajdul comunal era curat și taurul

¹³ Idem, dos. 2/1944, f. 2, 4, 75, 100, 120, 151, 167.

sănătos și a cerut să existe la primărie evidența taurilor și armăsarilor tineri pentru a fi castrați, apărând astfel degradarea raselor; în localități sunt doi măcelari (Petre Tatomir și Ion Puțaru) care nu mai taie animale și recomandă ca tăierile să se facă la abatorul comunal, iar „domnul primar va ștampila carnea“ - abatorul se afla în satul Ciulnița; cere să se intervină la Camera Agricolă pentru a repartiza un taur pentru Ciulnița, unde există grajd comunal. Același medic veterinar, la 5 martie 1944, a făcut „examinarea de primăvară“ a cabalinelor și a eliberat 34 de certificate de montă pentru clasarea iepelor; a dat locuitorilor sfaturi pentru creșterea și îngrijirea animalelor; a participat la cursurile țărănești din comună explicând gospodarilor cum să ferească animalele de boli contagioase; a cerut să se înființeze cimitire pentru animale în fiecare sat¹⁴.

Primarul, la 23 martie 1937, propune consilierilor modificarea bugetului prin adăugarea unui articol cu destinația specială la venituri, în valoare de 25.000 de lei, subvenție de la Ministerul Sănătății „pentru construcția Dispensarului comunal“, iar la cheltuieli suma să fie destinată „pentru terminarea construcției Dispensarului comunal“¹⁵.

Igiena populației era o chestiune care stătea tot mai mult în atenția administrației centrale, de aceea a cerut ca în toate localitățile rurale cu posibilități materiale să se înființeze băi. La 14 aprilie 1942 s-a făcut deviz de către primăria - Glâmbocel de materialele și lucrările ce mai trebuiau efectuate la baia începută deja să se construiască: tencuieți, vopsit, dușumea de brad, geamuri la ferestre, sobă de cărămidă, grătare în sala de dușuri, bănci și cuiere în sala de dezbrăcare.

În procesul-verbal încheiat de sfatul comunal, la 28 iunie 1942, s-a propus „ca mai întâi membrii acestui sfat să meargă să facă chiar baie pentru a îndemna și mai mult populația care încă n-a înțeles rostul înființării acestei băi“; era vorba despre băile de la Ciulnița și Glâmbocel. Primarul informează sfatul comunal că s-a făcut deparazitarea la „35 de familii prin cuptorul de deparazitare, iar la majoritate prin petrolizare și tundere“.

După inspecția medicului uman făcută în comună, s-a menționat în procesul-verbal: „Baia Ciulnița a funcționat în ziua de 20 iunie a.c. Baia Glâmbocel nu are încă montat cazanul reparat“; acesta a fost montat pe 21 iunie 1942.

La 18 septembrie 1944, moașa „cercului Glâmbocel“ scrie primarului că „în zilele de 16-17 septembrie 1944 localul băii din această comună a fost devastat (adică uși, geamuri, magazia de lemne și termometrul de la cazan au fost sparte) de trupele rusești“¹⁶.

La Glâmbocel a fost declarată epidemie de tifos exantematic la 10 mai 1944 și s-a închis la 28 august când cei șapte bolnavi erau vindecați¹⁷.

Unele date interesante din domeniul sănătății ne sunt transmise de medicul circumscripției Leordeni, Ștefan Traian Budișteanu, care a întocmit în septembrie 1939 „monografia sanitară“ a comunei. Printre altele, consemnează că apa este potabilă, alimentarea populației se face cu fântâni nesistematice, apa se găsește la adâncime între 7 și 16 m, sunt și izvoare în Băila și Glodu, precum și două heleșteie în Glodu¹⁸.

În privința posibilității de aprovizionare cu alimente menționează că în acel an terenul era ocupat: 60 ha cu porumb, opt cu grâu, 82 ha cu viță-de-vie, 83 cu pomi fructiferi, 169 ha alte întrebuințări. Ca animale, la data întocmirii lucrării, populația dispunea de 53 de cai, 151 de boi și vaci, 524 de oi, 270 de porci, 1.535 de păsări. Controlul, depozitarea și întrebuințarea bălegarului și gunoaielor se făceau „foarte primitiv“.

Cantitatea de băuturi consumate în cărciumi și acasă (vin, bere, rachiu, țuică) era de 10 litri de locuitor, anual.

Comuna dispunea de local propriu pentru dispensar, iar circa sanitară se afla la cinci km, la Leordeni; personalul sanitar, afară de doctor, se compunea din: un agent sanitar la trei comune, un agent veterinar la opt comune, o moașă la dispensarul comunal. Medicul face precizarea că femeile, inclusiv gravidele, precum și copiii, participă la muncile agricole.

Pe baza mențiunilor din registrele de stare civilă, medicul ne transmite anumite date privind populația comunei Budișteni, cu cele trei sate arondate (Băila, Glodu, Schitu): natalitatea, mortalitatea generală și mortalitatea infantilă.

În septembrie 1939, comuna Budișteni avea 1.828 de suflete, 847 de bărbați și 981 de femei,

¹⁴ Idem, dos. 17/1944, f. 2, 4, 8, 22.

¹⁵ Idem, dos. 3/1937, f. 19.

¹⁶ Idem, dos. 21/1942, f. 32; 25/1942, f. 7, 22; 13/1943, f. 3; 7/1944, f. 24.

¹⁷ Idem, dos. 21/1942, f. 32; 25/1942, f. 7, 22; 13/1942, f. 3; 7/1944, f. 24; 17/1944, f. 27.

¹⁸ Idem, dos. 6/1939, f. 2-4.

dintre aceștia 393 erau căsătoriți, 1.379 necăsătoriți și 56 de văduvi. După cum se poate vedea, numărul femeilor era peste al bărbaților cu 174. Pe grupe de vârstă, situația era aceasta:

0-1 an	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	Peste 74
32	312	110	96	106	93	387	292	265	121	12	2

Primul lucru care trebuie observat din această situație este că speranța de viață în 1939 era redusă: 12 persoane între 65 și 74 de ani și doar două peste 74 de ani.

Mișcarea populației pe zece ani (1928-1937).

Anul	Populația	Natalitatea	Proporția la mia de locuitori	Număr decese	Proporția la mia de locuitori	Excedent natural în cifre absolute	Proporția la mia de locuitori	Mortalitatea infantilă	
								Decese sub un an	Proporția la mia de locuitori
1928	1.605	73	45,48	53	33,02	20	12,46	18	24,65
1929	1.625	66	40,61	56	34,46	10	6,15	24	36,36
1930	1.635	59	36,08	61	37,30	- 2	- 1,22	15	25,42
1931	1.633	70	42,86	40	24,49	30	18,37	15	21,42
1932	1.663	71	42,69	32	19,24	39	23,45	16	22,53
1933	1.702	57	33,49	18	10,57	39	22,92	9	15,26
1934	1.741	57	32,73	35	22,10	22	12,63	14	24,56
1935	1.763	67	38,00	37	20,98	30	17,02	8	11,94
1936	1.793	53	29,55	38	21,13	15	8,42	9	18,86
1937	1.808	50	27,65	30	16,59	20	11,06	7	14,00

Mortalitatea generală:

Anul	M	F	0-1 an	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	Peste 75
1928	37	16	19	4	1	3	-	2	1	1	4	4	11	3
1929	28	28	24	6	2	1	2	3	1	2	1	4	8	2
1930	43	18	15	7	-	1	1	3	5	13	11	2	-	3
1931	17	23	15	3	-	2	1	4	2	-	1	4	2	6
1932	17	15	16	2	-	-	1	1	2	1	4	1	3	1
1933	8	10	9	1	-	-	1	-	-	-	2	2	-	3
1934	18	17	14	1	1	3	1	1	2	4	4	1	1	2
1935	14	23	8	3	1	1	4	1	5	1	2	1	5	5
1936	18	20	9	7	2	2	1	4	3	1	2	2	1	4
1937	14	16	7	4	2	-	1	1	2	1	5	2	1	4

Decese pe cauze în perioada 1928-1937: Rujeolă - 7, Tuse convulsivă - 3, Difterie - 1, Gripă - 8, Celelalte: tuberculoze - 8, Sifilis - 3, Alte boli infecțioase și parazitare - 1, Cancer și alte tumori maligne - 2, Pelagră - 13, Alte boli generale și intoxicații cronice - 1, Ataxie locomotorie progresivă și paralizie generală - 2, Alte boli ale sistemului nervos și organelor simțurilor - 5, Bolile inimii - 27, Bronșită - 25, Pneumonii - 24, Alte boli ale aparatului respirator - 42, Diarei și enterite sub doi ani - 32, Diarei și enterite peste doi ani - 10, Boli de ficat și boli biliare - 5, Alte boli ale aparatului digestiv - 9, Nefrite - 21, Septicemii și infecții puerperale - 2, Alte boli puerperale - 1, Malformații congenitale și bolile primei copilării - 59, Senilitate - 24, Sinucidere - 4, Moarte violentă și accidentală - 1, Cauze nespecificate și rău definite - 32.

Medicul uman de circumscripție, la 17 iunie 1943, a declarat epidemie de scarlatină în comună, iar la 25 iunie erau mai mulți bolnavi de scarlatină, rujeolă și oreion.

La 11 februarie 1944, doctorul Ștefan Traian Budișteanu a vizitat satul Ciulnița, menționând că nu sunt boli epidemice, baia funcționează, apoi arată că a început vaccinarea antidifterică în Budișteni, precizând că se află la post ajutorul sanitar și moașa. Pe 14 februarie a inspectat școala din Băila, însă nu a putut inspecta satul Glâmbocel „din cauza drumului impracticabil pentru bicicletă”; consemnează că pe 12-13 februarie s-au „îmbăiat la baia Ciulnița 109 persoane, din care 80 de militari”.

Pe 12 aprilie 1944, doctorul a găsit 36 de evacuați, grupați în 13 familii și a hotărât ca agentul sanitar să supravegheze starea lor sanitară; în localul infirmeriei din Budișteni au fost depozitate arhivă, mobilier și bagaje ale Serviciului Militar al județului Putna; a mai hotărât ca personalul sanitar din Budișteni să facă gărzi la dispensarul din Leordeni „devenit post sanitar permanent pentru asistența evacuaților în trecere Ciulnița - Pitești”.

La inspecția din 24 aprilie a depistat la Ciulnița un caz de tifos exantematic, care a fost izolat la spitalul din Călinești, iar în comună a fost declarată epidemie. Apoi casa bolnavului (Ion Pătru) a fost deparazitată, ca și ale celorlalți locuitori, folosindu-se „cuptorul de deparazitare”. Realizarea acestor acțiuni s-a făcut după ce mai întâi s-au creat două echipe: una de cercetare condusă de agentul sanitar al cercului Leordeni (la nevoie era înlocuit de moașă), însoțit de unu-doi premilitari sau fruntași din comună, și alta de deparazitare, condusă de agentul sanitar al cercului din Ciulnița, formată din patru premilitari. După deparazitare, efectele au fost restituite familiilor. Deoarece tifosul exantematic se răspândește prin păduchi, doctorul a cerut ca „fiecare familie să-și fiarbă și să-și calce rufe, veșmintele și efectele din paturi, iar părul să-și unge cu gaz și dacă au păduchi în cap să se tundă”. Toți bolnavii și „contactii lor se vor izola la spital” cerând sprijin primăriei, mai ales că cel internat la spital decedase.

La alte vizite făcute în comună, doctorul a depistat 20 de cazuri de gastroenterită ușoară, la școala de gospodărie, din cauza apei din fântână, altă dată a depistat cazuri de tuse convulsivă; a făcut atenție populației că se află la tratament „bolnavi venerici refugiați în comunele vecine”. Bolnavi de tifos exantematic s-au găsit și la Glâmbocel și la Glodu în anii 1944, 1945, care au fost izolați la spitalul Călinești¹⁹.

Mâna dreaptă a prefectului în fiecare plasă era pretorul care răspundea de tot ce se întâmpla în comunele respective. La 29 aprilie 1942, pretorul plasei Podgoria trimite ordin circular la comune în care arată că timpul fiind nefavorabil lucrărilor agricole din cauza ploilor, să se execute cele de întreținere a drumurilor. În acest scop, primarii să ceară ajutor și șefilor de post, iar „cei nepăsători vor fi destituiți și trimiși în lagăr”. Apoi să se planteze pomi pe marginea șoselelor și să se „împădurească râpile cu salcâmi”, vremea fiind favorabilă. De altfel, primăriile erau obligate să întocmească „program de lucrări și program de lucru prin prestație” pe care-l înaintau la pretură. Un astfel de program era trimis Serviciului Tehnic al județului care controla executarea lucrărilor și dădea îndrumări de specialitate.

La inspecția din 22 octombrie 1943, pretorul constată că localul cel nou de primărie din Budișteni are „în curs de amenajare interiorul a cinci camere”, în „valoare de 5-600.000 de lei”; de asemenea, se fac reparații la localul vechi de primărie din Ciulnița, în valoare de 20.000 de lei, și se definitivează localul de baie comunală din Glâmbocel, în valoare tot de 20.000 de lei. Ambele băi, din Ciulnița și Glâmbocel, în noiembrie 1943 se aflau în funcțiune.

În privința refugiaților, pretorul constată că duc lipsă de carne, deoarece animalele sunt vândute în județul Dâmbovița unde kilogramul de carne se vindea cu 200 de lei. De aceea, profesorul Catargi, de la Academia Comercială, refugiat, cere să se pună de acord prețurile între județele Dâmbovița și Muscel. De altfel, pretorul constatase că erau „foarte multe nemulțumiri”.

La inspecția din 16 iulie 1946, pretorul cere să se repare acoperișul primăriei, pentru a fi folosită în continuare, clădirea nouă nefiind terminată; arată că în curtea primăriei se află pătulul, „construcție complectă și corespunzătoare” însă nefolosită; grajdul comunal este bine îngrijit, iar într-o încăpere a lui se păstrează semințele aduse de Camera Agricolă pentru a fi distribuite locuitorilor pentru semănătură.

Școala din Glodu, făcută din inițiativă particulară, cu un învățător, încă n-a fost predată ministerului; cea din Băila nu este bine îngrijită, iar împrejmuirea, parțial, este desfăcută.

Despre Căminul Cultural se face precizarea că este instalat în vechiul local al primăriei, unde funcționează și sfatul de împăciuire.

Mai consemnează că primăria dispune de 6,8 ha pădure, dar era tăiată clandestin de către locuitori,

¹⁹ Idem, dos. 25/1942, f. 1; 13/1942, f. 1; 17/1944, f. 2, 5, 15, 18, 20; 18/1944, f. 3, 17.

de aceea sfatul comunal a cerut Serviciului Silvic Județean să facă amenajamentul pădurii pentru a fi valorificată „în vederea terminării localului de primărie”²⁰.

Prefectul județului, în mod nemijlocit, sau prin instituțiile care i se subordonau, controla și îndruma întreaga viață socială, economică, culturală și politică a întregului județ.

Redăm, mai jos, problemele pe care le-a consemnat prefectul județului, colonelul D. Voinescu, în procesul-verbal din 22 octombrie 1941: comuna este compusă din satele Băila, Glodu, Schitu Scoicești și Budișteni, unde se află reședința, toate satele având „delegați numiți” în sfatul comunal; personalul primăriei era compus din primar, notar, ajutor de primar și secretar; arhiva este bine păstrată, dosarele sunt numerotate, cusute și opisate; comuna posedă 75 ha izlaz, care a fost curățat, cimitir veterinar, grajd comunal, moașă și picher; cantina obștească este foarte bine organizată și are strânse 3 kg de plante medicinale; cimitirul bisericii este bine întreținut și nu sunt secte religioase; stând de vorbă cu cetățenii, i-a lămurit să-și vaccineze porcii împotriva pestei porcine; posedă ancheta agricolă și planul agricol de toamnă împărțit pe fiecare gospodărie; anul anterior locuitorii au semănat 13 ha cu grâu, iar pentru anul în curs au prevăzut 30 ha.

În discuțiile cu locuitorii, prefectul le-a „explicat avantajile prașilei a treia și a semănăturii în două arături”.

Comuna are cămin cultural și a cerut directorului și autorităților locale să desfășoare activități prin care să lămurească populația că România duce un război drept de eliberare a fraților de sub ocupație străină și împotriva pericolului comunismului; în același timp le-a cerut autorităților să facă tot ce se poate pentru a veni în sprijinul familiilor mobilizaților; în comună există un comitet de doamne „Mila Creștină” încadrat în căminul cultural care deja încasase suma de 45.000 de lei.

La 16 mai 1942, prefectul a cerut comunei să alcătuiască tabele cu nevoiașii din toate satele, pentru a fi ajutați.

Prefectul județului, general T. Nicolau, la 24 martie 1944, a inspectat toate comunele din plasa Podgoria cu scopul de a lua cele mai potrivite măsuri pentru „cuartiruirea evacuaților”. Astfel „a inspectat pățile comunale, modul de aprovizionare, rețeaua de comunicație”. În satele Budișteni, Ciulnița și Glâmbocel era repartizat pentru cartiruire Marele Stat-Major al Armatei - Secția Administrativă. Precizează în procesul-verbal că a găsit ca provizii: două vagoane de porumb la Budișteni, jumătate de vagon de porumb și trei vagoane de fâină la Ciulnița și două vagoane de porumb la Glâmbocel; drumul la moara Ciulnița era desfundat, de aceea a ordonat ca acest drum, cum și curtea morii, să fie pietruite.

Această situație a fost comunicată la Inspectoratul General Administrativ al Regiunii a III-a Brașov de care aparținea județul Muscel²¹.

Instaurarea guvernului condus de doctor Petru Groza, la 6 martie 1945, a dus la schimbări majore în plan politic: îndepărtarea de la conducerea țării a principalelor partide politice P.N.Ț. și P.N.L., abolirea monarhiei, luarea conducerii țării de către Partidul Comunist, toate sub influența și cu ajutorul sovietic.

În plan administrativ, în anul 1949, s-au creat comitete executive provizorii ale comunelor, plaselor, județelor, care, în urma alegerilor din 3 decembrie 1950, au fost înlocuite cu sfaturile populare comunale, orășenești, municipale, raionale, regionale.

Principiile de organizare și funcționare ale noi, administrații copiau pe cele ale sovieticilor. Prin urmare, la nivel de comună, sfatul popular era organul local al puterii de stat, condus de un comitet executiv.

La 15 ianuarie 1951 a fost convocat Comitetul Executiv al comunei Budișteni pentru „înființarea comisiunilor permanente, cu ocazia primei sesiuni a sfaturilor populare”. Astfel, au fost alese șapte comisii: 1. Comisia permanentă pentru buget și finanțe; 2. Comisia permanentă pentru gospodărirea comunale și drumuri; 3. Comisia permanentă pentru sănătate; 4. Comisia permanentă pentru învățământ și cultură; 5. Comisia permanentă pentru artă și cultură; 6. Comisia permanentă pentru cooperatie și aprovizionare; 7. Comisia permanentă agricolă și colectări.

Sfatul Budișteni era format din 33 de deputați, împărțiți în cele șapte comisii. Comitetul executiv era condus de un președinte, ajutat de un vicepreședinte care era secretarul organizației de bază a P.M.R. și care, de fapt, conducea treburile la nivel local, și câțiva membri.

Toată activitatea pe care o desfășura sfatul popular, indiferent de ce natură era, îmbrăca aspectul politic și festivist, dirijat de secretarul de partid. La Budișteni, președinte al comitetului executiv era C. Mihăiță, iar secretar de partid, Vasile Roșu.

²⁰ Idem, dos. 2/1942, f. 37; 13/1943, f. 28; 14/1943, f. 9; 17/1944, f. 27; 18/1944, f. 61.

²¹ Idem, dos. 10/1941, f. 12-13; 23/1942, f. 234; 17/1944, f. 14.

La sesiunea sfatului popular din 30 ianuarie 1951 s-a votat, formal, căci nu se putea schimba, următoarea ordine de zi:

1. „Prelucrarea“ articolului de fond din ziarul „Scânteia“, intitulat *Deputatul, un slujitor al poporului*; 2. Discuții pe marginea articolului citit; 3. Diverse.

În ședința din 3 martie 1951, președintele prezintă o „Dare de seamă privind activitatea de la înființarea sfatului popular până astăzi“, menționându-se diferite aspecte: „Sectorul socialist merge greu“, înscriindu-se în G.A.C. numai 25 de cetățeni, „cu toată munca de lămurire dusă“; deputații și salariații au depus efort pentru ca cetățenii să-și predea cotele obligatorii de produse alimentare și nealimentare; acțiunea de alfabetizare se desfășoară mulțumitor; contribuția în muncă are restanțe, dar „s-au luat măsuri de pedepsire“ a celor restanți; campania agricolă de primăvară se află în desfășurare; apoi s-a referit la aprovizionarea instituțiilor cu lemne de foc și a cooperativei cu produse pentru populație. În final, președintele și-a luat angajamentul ca până la 25 martie să termine cele două punți din Schitu și Glâmbocel.

După aceea au avut loc discuții pe marginea celor prezentate, critica și autocritica fiind la înălțime, ca și cum deputații făceau acest lucru de când se știau.

La data de 10 ianuarie 1956 s-a prelucrat Decretul nr. 12/7 I 1956 al Prezidiului M.A.N. cu privire la modificarea Legii nr. 5/1950 pentru raionarea administrativă-economică a teritoriului Republicii Populare Române și HCM nr. 18/ 7 I 1956 cu privire la unele măsuri ce trebuie luate de unele comitete executive regionale și raionale.

Pe baza acestor documente, Comitetul Executiv al Sfatului Popular al comunei Budișteni a decis să predea satul Bântău comunei Glâmbocata, cu data de 10 ianuarie 1956²².

Toate comisiile permanente prezentau dări de seamă a activității în cadrul sfatului și aceasta se întâmpla lunar, trimestrial, semestrial, anual.

Directorul Căminului Cultural din Budișteni, Ion Teodorescu, prezintă dare de seamă în luna ianuarie 1956. Această instituție avea șase salariați: director, bibliotecar, casier, contabil, dirijor, om de serviciu; în afară de director, care era plătit de Ministerul Culturii, ceilalți erau remunerați din „veniturile proprii ale căminului“.

În afară de căminul din Budișteni - centru, mai era și cel din Glâmbocel, al cărui responsabil era profesorul de Științe naturale Ion Fântâneru, ajutat de tehniciana agricolă Niculina Cremețciuc.

Iată activitățile desfășurate în cadrul căminului de centru potrivit dării de seamă: cursuri agricole; duminica, șezătoare și „conferință cu caracter de informare politico-socială, agricolă sau cu caracter de informare a evenimentelor interne și internaționale“; marțea și joia, „seri culturale cu program de radio, șah, cor, câte o conferință științifică, recenzii de cărți și cetiri în colectiv“; „informarea politică a cetățenilor se face la serile culturale, șezători, prin articole la gazetă <de stradă> și prin radio, având programate audiții la radio în fiecare zi de la orele 16⁰⁰ în sus“; 37 de cetățeni au împrumutat de la bibliotecă pentru a le citi 51 de cărți; la bibliotecă era organizat concursul „iubiți cartea!“, cu prof. Zina Manu care „organizează și consfătuiri cu cetitorii în scopul verificării cunoștințelor“; în cadrul acțiunilor sportive, profesorul de educație fizică și sport „a organizat o echipă de șah și una de popice“; agitația vizuală se realiza prin „lozinci, panouri, fotomontaje, expoziții de cărți etc.“.

În final, raportorul precizează că „la baza activităților stau recomandările din «Îndrumătorul Cultural» și «Cultura Poporului» și instrucțiunile de sus“. Sunt laudate cadrele didactice din Budișteni și criticate cele din Glâmbocel.

Darea de seamă se încheie, ca și alte rapoarte de activitate, indiferent de domeniu, cu „măsuri pentru îmbunătățirea muncii“: procurarea de lemne pentru încălzit localul; creșterea frecvenței cetățenilor la cercul agro-zootehnic; se va pune accent pe activitatea artistică; „șezătorile, serile culturale și serile literare să se țină regulat, ca și până acum, ca să aibă continuitate“; „se va îmbunătăți munca cu cartea, munca sportivă, agitația vizuală să fie bine organizată“.

Și încheie așa; „Întreaga muncă să fie axată pe realizările celei mai înaintate țări din lume, țara socialismului, U.R.S.S., care este cheazășia succeselor noastre în toate domeniile“.

Desigur, tinerilor sau celor care vor citi cartea peste ani le va fi greu să înțeleagă formalismul, amestecul politicului în tot și toate, superficialitatea, minciuna. Cu toate acestea mai adăugăm două aspecte: 1. Rândurile de față nu pot reda atmosfera apăsătoare a acelor vremuri; 2. Căminele culturale s-au debarasat de toate aspectele negative ale trecutului, dar le-au înlocuit cu o totală inactivitate, astfel că astăzi aceste

²² Idem, dos. 1/1951, f. 1, 6; 1/1953, f. 4; 2/1953, f. 1-25; 1/1955, f. 4, 7.

instituții practic nu există decât pe hârtie; s-a trecut de la o extremă la alta. Aspectele pozitive, căci au fost și acestea, au fost aruncate ca nefolositoare, vechi, dăunătoare, apărând chiar expresia, cu temeii sau fără: „iar ca pe vremea comuniștilor?”

În ședința din februarie 1958, directorul Căminului Cultural din Budișteni - centru, profesorul Ion Fântâneru, prezintă raport de activitate. În treacăt fie spus, căminul cultural, fiind chemat să facă educație patriotică și comunistă, prezenta rapoarte mai des decât celelalte comisii permanente ale sfatului popular.

După prezentarea raportului, ceilalți deputați au dezbătut asupra conținutului. Interesante sunt afirmațiile președintelui Comitetului Executiv, Ion Teodorescu, fost director al căminului: „Să se prezinte programe artistice în special, cel puțin la întâlnirea candidatului regional cu alegătorii”, aceasta „pe linia muncii F.D.P.”. Formalismul era la el acasă: în martie se făceau alegerile de deputați.

Mai departe recomandă să se înființeze „imediat activitatea corală” și să se „activeze echipa de teatru care au rămas inexistente în activitatea culturală; să participe toți învățătorii la conferințe și să se țină regulat; să se țină recenzii, cetiri în colectiv, consfătuiri cu cetitorii, seri literare de întrebări și răspunsuri, să se activeze concursul «Iubiți cartea!»; să se organizeze hore și baluri pentru strângerea de fonduri pentru completarea inventarului necesar și pentru curățenie”.

Din recomandările acestuia ne dăm seama că o parte a activităților pe care le raporta căminul cultural erau doar pe hârtie, în realitate neproducându-se.

În ședința din 23 mai 1958, referitor la activitatea culturală în comuna Budișteni un vorbitor arată că „este numai pentru interes personal, pentru vedetism, însă nu se vede nici o preocupare, nici un punct de vedere cultural”, iar învățătorul Aurel Popescu este și mai direct: „ședințele au ajuns pentru tovarășul director «al căminului» o vorbărie goală”.

Directorul Căminului Cultural din satul Glâmbocel, care nu era „scos din producție”, a avut activitate slabă și o motivează cu plecarea cadrelor didactice la cursuri, dar „activitatea sportivă a fost rodnică”. Face cunoscut Sfatului Popular Budișteni că s-au unificat cele două biblioteci: a școlii, care avea 350 de volume, cu a căminului, totalizând 1.750 de volume, însă nu are dulap pentru cărți.

Desigur, directorul avea și motive să se vaite, fiindcă localul de cămin, început în 1953, nici în anul 1959 nu era gata, deși contribuția în bani de la cetățeni fusese încasată 100%, însă veniturile erau prea mici în comparație cu cheltuielile. De aceea s-a hotărât mărirea contribuției.

Printre alte activități formale ale căminului era și „Cercul de cultură generală”, format din 23 de persoane, cu vârsta între 17 și 56 de ani: patru membri P.M.R., 10, U.T.M., nouă, fără partid. Pe hârtie, acestora li se țineau, de către directorul căminului și alți învățători, lecții de istorie despre Republica Populară Română (așezare, vecini, climă, relief și ape, faună și floră, frumuseți, bogății; rolul hotărâtor al poporului român în făurirea istoriei patriei ș.a.), lecții de geografie și altele cu caracter politic, educativ sau despre U.R.S.S.; toate lecțiile erau puse la dosarul cercului, astfel că la orice control ele stăteau „mărturie”.

Politica organizatorică era foarte pasivă: toți cursanții erau puși să facă cerere de participare la aceste cursuri, pentru a putea fi „luați de ureche” când lipseau, și nu puține erau cazurile, iar cererile erau puse la dosar. Iată ce cuprinde raportul directorului căminului din Budișteni, pe perioada 1 mai - 1 septembrie 1959: șase șezători, șapte seric culturale, 27 de conferințe la care au participat 6.255 de persoane, 40 de rulări de filme și diferite jurnale, audiții colective la radio.

Din 1960, director este Aurel Popescu care spune că „trebuie să-și trăiască viața corul căminului Budișteni”, iar directoarea căminului din Glâmbocel, învățătoarea Ecaterina Bubu, cere să se termine de construit căminul (se afla la finisaj).

În 2 decembrie 1960, directorul căminului din Budișteni, Nicolae Moldoveanu propune să se ia măsuri „de a se înființa brigada de agitație, echipa de dansuri”.

Cei care se distingeau în activitățile culturale erau premiați, așa cum a fost cazul cu Victoria Fântâneru de la Glodu, premiată cu 300 de lei „fiindcă a activat la cor, la brigada artistică de la căminul Budișteni”.

Directorul de la centru propune ca la Glâmbocel „să ia ființă toate formațiile artistice, întrucât s-a muncit foarte mult pentru construirea localului”, iar acum, la 12 mai 1961, „stă părăsit”. Directoarea Ecaterina Bubu se apără, motivând că tot „plouă prin acoperiș”, s-a procurat tablă și trebuie adus meșterul Prală din Priboieni s-o bată; apoi mai sunt unele lucrări neterminate, altele nerecepționate și neplătite; de asemenea, nu are scaune și „trebuie căutate la București, poate se găsesc, sau în alte localități” și nu este împrejmuț.

La 25 august 1961, directorul Nicolae Moldoveanu arată în ședință că unii învățători „nu au participat la sărbătoarea zilei de 23 august”, fiind o „sfidare din punct de vedere politic”.

Ecaterina Bubu, directoarea căminului din Glâmbocel, raportează că s-au dat serbări, activitatea cu

filmul este mulțumitoare, dar căminul, deși nou, nu are lemne de foc, astfel că activitățile sunt stânjenite.

Președintele comitetului executiv, la 4 februarie 1962, cere să se unească într-unul căminele din Budișteni și Glâmbocel, iar transportul să se asigure de către G.A.C. Mai departe, președintele spune despre căminul de centru: „corul mai mult nu este, echipa de teatru, la fel, iar celelalte echipe sunt mai mult fictive“. Ceilalți vorbitori bat apa în piuă, încercând să acopere minciunile.

În 1964, director de cămin la Glâmbocel era Nicolae Stana și arată că activitatea culturală merge greu „din cauza lipsei de cadre“ care să se ocupe de organizarea spectacolelor; arată că lucrurile merg mai bine vara, când se află în vacanță tinerii de la școlile medii și facultăți.

În mai 1964 directoare la Budișteni era Georgeta Popescu și afirmă că formația de cor de aici lasă de dorit, la fel și celelalte formații.

Președintele comitetului executiv arată că sunt juste criticele ce i se aduc și promite că se vor lua măsurile necesare; omul își pune cenușă în cap, altfel nu era bine.

Nicolae Stana de la Glâmbocel arată că încă nu are mobilier, iar curentul electric este slab, lumina fiind „roșie“.

Ambele cămine planificau pe învățători să facă recenzii la filmele care se prezentau, iar cetățenii erau lămurii să facă abonamente la cinematograful pentru îndeplinirea planului la încasări.

La 20 octombrie 1964, Nicolae Stana anunță că începând cu 1 ianuarie 1965 renunță a mai fi director la căminul Glâmbocel, din cauza vârstei, precum și la munca de operator de film și bibliotecar.

Nicolae Moldoveanu își exprimă un punct de vedere aparte față de ceilalți: colectivității nu mai vin la acțiunile căminului, fiindcă în sat „au rămas elementele slabe“, iar filmele „sunt slabe“ și oamenii nu le vizionează²³.

În ședința comitetului executiv din 20 octombrie 1958 este prezentat un referat privind „pregătirea noului an agricol și iernarea animalelor“. La această dată erau trei întovărășiri agricole:

1. „7 Noiembrie“, cu 37 membri și 15 ha de pământ aflat pe raza comunei Leordeni;
2. „Drumul Păcii“, cu 44 de membri și 21,60 ha pe raza comunei Glâmbocata;
3. Întovărășirea Viticolă „23 August“, cu 37 de membri și o suprafață de 13 ha aflate în comuna Budișteni.

Mai departe se arată că mai sunt 20 de cereri pentru „înființarea unui nou perimetru de 7 ha în lunca Leordeni, în punctul Exproprierea“; se „mai muncește pentru punerea bazei întovărășirii viticole în satul Băila“, la izlazul comunal „unde se vor face plantații cu viță nobilă, în terase, după cele mai moderne sisteme de plantațiuni de viță-de-vie“. În continuare se arată modul cum se va forma această întovărășire: statul va da pământul gratuit (deposedase pe proprietari prin diferite decrete), vița-de-vie urma să fie achitată după al șaselea an de la plantare, asistența tehnică era gratuită, iar îngrășămintele chimice și aracii erau plătiți la prețul oficial; se făcea precizarea că pe acele dealuri se pretează soiurile Pinot Gris și Tămâioasă Românească.

Apoi începe politizarea chestiunii: „Regimurile trecute au lăsat să se distrugă viile de pe dealuri și au permis să se planteze viță hibridă spre șes - o adevărată crimă“. De asemenea, cere să se refacă livezile de pomi fructiferi, mai ales că în raion se găsesec pepiniere.

Nu uită să precizeze că guvernul și partidul au luat măsuri ca lucrările agricole să se facă științific și cere ajutor la S.M.T. și G.A.S. pentru a primi tractoare, menționând că acestea vor face lucrări și la gospodăriile individuale pe bani sau pe produse, cu contract încheiat și vizat de către sfatul popular.

S-a stabilit, în ședință, ca toate arăturile să fie terminate până la 5 noiembrie și să fie lămurii cetățenii că așa este bine să se facă, atât arăturile, cât și semănăturile.

Faptul este pozitiv, dar se impune să se observe cum se proceda până în 1945, pentru o comparație corectă; în același timp se impune a se face comparație cu vremurile de după 1990 pe care le trăim cu toții²⁴.

Comisia permanentă pentru cooperatie și aprovizionare își prezintă raportul de activitate la 12 ianuarie 1959, prin președintele cooperativei de consum, care afirmă: „În urma desființării cotelor obligatorii la majoritatea produselor agricole, cooperativele de consum au căpătat un mare rol în contractarea și achiziționarea produselor agricole, în condiții avantajoase pentru țărâna muncitoare, în lărgirea schimbului de produse între sat și oraș“. Acesta continuă a prezenta avantajele pentru cetățeni, pentru că statul dădea avansuri bănești la contractarea unor produse, iar prețul contractului nu se schimba,

²³ Idem, dos. 1/1953, f. 44; 1/1955, f. 1-11; 9/1956, f. 13; 2/1957, f. 1-7; 4/1958, f. 4-6, 16; 1/1959, f. 39, 114; 4/1960, f. 2-9, 60; 7/1960, f. 28, 52, 60; 5/1961, f. 21, 29, 57, 59, 75; 7/1962, f. 1; 1/1964, f. 3-7; 5/1964, f. 1, 7.

²⁴ Idem, dos. 6/1958, f. 268; 1/1959, f. 20, 40; 7/1960, f. 1.

chiar dacă la predarea produselor erau mai mici.

Precizăm că fiecare comună primea de la raion „plan de contractări de produse agricole“, care era obligatoriu. De exemplu, în acest an comuna Budișteni trebuia să predea 5.000 kg porumb și 3.000 kg de grâu, 3417 kg de carne, din care 418 kg carne de porc; „organele raionale de partid și de stat“ i-au cerut comitetului executiv să facă „planul“ la colectări în luna ianuarie pentru tot trimestrul I, iar în februarie și martie să-l îndeplinească pe cel din trimestrul al II-lea. În felul acesta s-au produs abuzuri față de populație, iar minciuna începea să devină ceva firesc²⁵.

Comisia permanentă de sănătate a ținut raport informativ în problema ocrotirii sănătății, prin agentul sanitar, pentru trimestrul al IV-lea 1958. Printre altele, acesta arată că sunt 3.320 de suflete de care se ocupă în mod nemijlocit un oficiant sanitar și o moașă; există un punct sanitar, deschis miercurea și sâmbăta până la orele 12⁰⁰, iar miercurea, doctorul dădea consultații.

Despre „bolile în extindere în masă“ se consemnează: sunt 123 de bolnavi de tuberculoză, înregistrați, care sunt vizitați săptămânal de către personalul sanitar și îndrumați să meargă la control, lunar, la dispensarul de profil din Topoloveni, iar celor pozitivi li s-a făcut lunar dezinfecția; 37 de persoane sunt bolnave de pelagră, care sunt tratate la punctul sanitar, iar celor ce nu se pot deplasa, oficiantul sanitar le duce la domiciliu câte 30 de tablete vitamina PP; cinci persoane sunt bolnave de sifilis și sunt tratate la punctul sanitar timp de șapte ani.

Cele cinci școli și două grădinițe sunt vizitate de două ori pe săptămână de către doctor, oficiant și moașă, însă „noi putem să dăm pentru școli decât DDT și iodură de potasiu“; copiii au fost vaccinați antivariolic și antidifteric, iar noilor născuți, vaccinul BCG.

Medicul și personalul sanitar au vizitat de două ori pe săptămână cele trei unități alimentare („Alimentara“) ale cooperăției și nu s-au găsit cazuri de alimente stricate.

În privința igienei comunale, raportorul arată că s-au vizitat mai multe gospodării și fântâni, precizându-se că s-au amenajat doar șase fântâni după recomandările date de medic; „în gospodării s-a constatat că unii oameni nu vor să știe ce este un closet“; sunt cinci cazuri în Băila, două în Budișteni și trei în Schitu, „de la care nu s-a obținut decât promisiuni că vor face closete“.

În comună este „un comitet de Crucea Roșie, dar nu-și trăiește viața“, deși are cinci membri; totul se rezumă la activitatea sanitarului și moașei; teoretic, are 110 membri, însă cotizații plătesc doar funcționarii, ceilalți „nu vor să audă“.

La final, raportul se referă la greutatea: „punctul sanitar este pe punctul de a fi distrus; prin plecarea Energo-Petrol, în iunie nu s-a mai interesat de acest dispensar nimeni, deși este al Ministerului Sănătății și dat în folosință la Petrol din 1953“; la acel moment ținea de circa Leordeni, dar era al nimănui: „au dispărut clanțele de la uși, geamurile sparte“²⁶.

La 23 februarie 1959 este prezentată o situație cu privire la transformarea socialistă a agriculturii: erau tot cele trei întovășiri, două agricole și una viticolă, dar se înmulțise numărul membrilor și crescuse suprafața terenului: „7 Noiembrie“ - 55 de familii și 23 ha; „Drumul Păcii“ - 143 de familii și 58 ha; „23 August“ (viticolă) - 156 de membri (o parte fiind din Bogați), 42 ha.

Gospodăriile comunei erau categorisite astfel: 715 țărani cu gospodărie mică, 209 țărani cu gospodărie mijlocie și un chiabur; suprafața totală era de 986 ha, din care 474 ha în vatra satului; 5 ha aparțin familiei de chiabur; 475 ha terenuri bune de cooperativizat, din care s-au cooperativizat 123 ha.

Prin urmare, concluzionează raportorul, ritmul de cooperativizare „este lent“, doar 25%. De aceea s-a cerut declanșarea comasării terenurilor, „altfel cetățenii vor crede că nu mai facem G.A.C.“. Prin această operație, cei ce dețineau terenuri în zona declarată comasată erau excluși, luându-li-se abuziv terenul, primind în schimb teren mai departe și poate și de mai slabă calitate. Prin această metodă s-a forțat ritmul de intrare a cetățenilor G.A.C., însă cei mai mulți continuau să se opună. De aceea, într-o ședință a comitetului executiv din anul 1960, un adept al colectivizării, mâhnit de această stare de lucruri, îl întreabă pe tehnicianul agricol dacă în cursul anului 1960 se va înființa G.A.C. Președintele C. Mihățiță își exprimă nemulțumirea, în ședința din 26 august 1960, că munca de lămurire a cetățenilor de a intra în G.A.C. „a stagnat simțitor“ și cere să fie alcătuite echipe care să meargă pe teren. La fel zice și la 12 mai 1961: „munca de transformare socialistă a agriculturii a fost cam neglijată“ și cere intensificarea muncii de lămurire a cetățenilor de înființare a G.A.C., „iar în toamnă să se pornească la treabă“.

Prin hotărârea „de sus“, în martie 1962 colectivizarea agriculturii a fost declarată încheiată, fapt

²⁵ Idem, dos. 1/1959, f. 1-3, 20.

²⁶ Idem, dos. 1/1959, f. 5-17.

statuat de planarea Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 23-25 aprilie 1962 și de sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale din 27-30 aprilie 1962.

Comuna Budișteni, prin reprezentanții săi, își luase angajamentul ca în cinstea zilei de 23 august să inaugureze G.A.C., să termine clădirea Căminului Cultural din Glâmbocel, începută în anul 1953, care în vara anului 1959 era doar acoperit parțial cu țiglă și tencuit tot parțial. Președintele comitetului executiv, după ce și-a luat aceste angajamente, arată că după aceste realizări „problema principală” a comunei este electrificarea care se va face tot „prin contribuție voluntară”, ca și căminul cultural²⁷.

Comisia de învățământ era mai rar desemnată să raporteze. De ce? Pentru că toți deputații sau părinții, sau rudele acestora aveau copii la școală și nu vroiau să se pună rău cu dascălii. Aceasta pe de o parte, iar pe de alta era un domeniu care nu era accesibil majorității deputaților comunali.

În 1958, Secția de Învățământ a Raionului Topoloveni cere directorului școlii de centru anumite date pe care le primește: 1. Suprafața loturilor experimentale este de 1,50 ha; 2. Suprafața loturilor școlare experimentale oferite învățământului agricol de masă este de 0,75 ha.

În această perioadă, dar și după, cadrele didactice participau la cursuri de perfecționare, erau cicluri de câte cinci ani, apoi se lua de la capăt.

Menționăm că părinții ai căror copii nu frecventau regulat școala erau amenințați cu procuratura.

La 14 martie 1958 s-a semnat un contract între Sfatul Popular Budișteni (reprezentat de președintele Ion Teodorescu și directorul școlii Budișteni, Gheorghe Popescu), pe de o parte, și Fabrica de Tricotaje „Bela Brainer” (reprezentată de contabilul-șef) și Întreprinderea „Pavel Tcacenco” (reprezentată de contabilul-șef), pe de alta, prin care primii se obligau să pună la dispoziția întreprinderilor menționate mai sus, din București, „localul școlii pentru a organiza colonia de vară, în perioada 25 iunie - 5 septembrie 1958”, pentru copii. Cele două întreprinderi se obligau să facă amenajările interioare „impuse de sanepid”, să împrejmuiască fațada curții școlii cu ulucă”, în valoare de 6.000 de lei. Aceste întreprinderi „mai fuseseră în anii trecuți”.

În ședința comitetului executiv din 2 septembrie 1960, directorul Școlii de șapte ani din Budișteni arată că grădinița de copii nu are sobă corespunzătoare; învățătorul Ion Neagoe spune că școala Schitu are împrejmuirea stricată, are nevoie de două-trei bănci, cuiere, băncile și tablele trebuie vopsite; Nicolae Moldoveanu, directorul școlii din Băila, spune că trebuie vopsită tâmplăria, are lipsă o sobă, iar closetul trebuie construit; Victoria Fântâneru - directoarea școlii din Glodu - arată că are nevoie de closet la școală și gard la curte, are nevoie de două bănci, deși altele sunt împrumutate de la școala din Budișteni, pe care le cere înapoi; electrificarea școlii s-a făcut, dar nu are bani pentru a achita manopera.

La 26 august 1960, comitetul executiv dă decizie oficianțului sanitar ca să verifice toate școlile din punct de vedere al curățeniei, să dezinfecteze localul școlii de șapte ani, „în urma plecării coloniei de copii”, și toate fântânile din jurul școlii pentru a bea copiii apă curată.

S-a hotărât, în ședința comitetului executiv din 25 aprilie 1961, să demoleze două magazii ale lui Ion Dobrescu, cedate cu Decretul 115/1959, și cărămida obținută să fie folosită pentru clădirea unei săli de clasă la școala din Glodu care avea doar o sală. „Se va schița și fotografia clădirea pentru a nu se crede că este o clădire bună și în această vară să înceapă lucrarea”.

La 5 mai 1961, directoarea școlii din Glodu, Victoria Fântâneru, informează comitetul executiv că s-a făcut împrejmuirea școlii mai mult prin muncă voluntară, însă are nevoie de două table, catedră, două scaune și galerii. Ecaterina Bubu, directoarea școlii de patru ani din Glâmbocel, cere să se ia măsuri pentru repararea acoperișului.

De mai multe ori cadrele didactice, mai ales cele din Glâmbocel, erau criticate că lipsesc de la adunări când se discută problema culturală „în care sunt implicate”. În ședința de la 15 mai 1961 li se cere să-și motiveze absențele: Maria Stana arată că a fost bolnavă mai mult timp și a trebuit să facă tratament; Ecaterina Bubu spune că a fost operată, dar nu va mai lipsi; Alexandrina Anghel spune că a lipsit atunci când a plouat; Florica Toboșaru își motivează absențele cu faptul că are diferite sarcini de îndeplinit pe linie U.T.M.

Școala din Glâmbocel se afla în condiții proaste, de aceea s-a pus problema demolării și construirii alteia noi. La 10 iulie 1963, președintele comitetului școlar este de părere să nu se mai repare

²⁷ Idem, dos. 1/1959, f. 1-179; 7/1960, f. 4, 42; 5/1961, f. 29.

clădirea școlii din moment ce se va demola, pentru a nu se face cheltuieli de prisos, iar cursurile să se facă în casa doctorului Ștefan Popescu. Casa, cu patru camere și dependințe, și 6.500 m² fusese donată primăriei în anul 1962, de către cele două fiice ale doctorului Ștefan Popescu, domiciliată în București. Directoarea Ecaterina Bubu a cerut să fie adus „organul tehnic” de la raionul Găiești (în martie 1961 raionul Topoloveni s-a desființat) pentru a stabili dacă se mai pot desfășura cursurile în clădirea școlii.

În ședința din 5 noiembrie 1963 s-a pus problema să se adauge două săli de clasă la școala Budișteni, din contribuție voluntară în bani și cu muncă voluntară pentru realizarea de economii.

Nicolae Titică, directorul școlii din Băila, cere să se repare acoperișul clădirii, mai ales că în acest sat nu se făcuse nimic din contribuția voluntară bănească, nici măcar electrificarea, fiind singurul sat în această situație.

Cele două săli de la Budișteni, la finele anului 1964, nu erau gata, de aceea s-a hotărât să se folosească banii de la contribuția voluntară și pe anul 1965.

În septembrie 1964, educatoarea Maria Roșu de la Glâmbocel se plânge că „n-a avut niciodată lemne de foc pe timpul iernii” și nu are nici jucării pentru copii²⁸.

O problemă importantă pentru comunitate a fost electrificarea satelor; s-au făcut demersurile necesare, proiectele și devizele de specialitate și s-au strâns banii de la locuitori pentru executarea lucrărilor. Electrificarea a început cu satul Budișteni, în 1963 se lucra în satul Glâmbocel, apoi s-a trecut la Schitu și abia pentru 1967 s-a prevăzut să fie folosite fondurile ori contribuția voluntară în bani din anul 1966 pentru satul Băila și prelungirea rețelei electrice în Schitu²⁹.

În urma reorganizării administrativ-teritoriale a țării din anul 1968, comuna Budișteni s-a desființat, fiind arondată la comuna Leordeni, iar comuna Glâmbocel, la comuna Bogați.

Din aceleași motive ca și la Leordeni, prezentăm lista incompletă a primarilor din această comună: C. C. Simescu - 1926, Alexandru Popescu - 1927, Gheorghe Mari - 1933, D. B. Mănac - 1934, Ilie S. Popescu - 1934-1937, D. B. Mănac - 1939, martie 12 - 1941 martie 16, Emilian C. Simescu - 1941 aprilie 10 - 1944 ianuarie 20, I. Teodorescu - 1944, V. Bercu - 1944, Emilian Simescu - 1945, Vasile Toma - 1946, Constantin Breazu - 1947, Ion Ceafalen - 1948, Vasile Roșu - 1951 (secretar P.C.R.), Dumitru Goncerenco - 1953 ianuarie - 1953 iulie, Oprea Geantă - 1953, Dumitru Sandu - 1953 octombrie - 1956 ianuarie 25, Ion Gh. Teodorescu - 1956 martie 22 - 1959 iunie, Constantin Mihăiță - 1959-1965, Ion D. Roșu - 1965 martie 25 - 1967 februarie, Apostol Albescu 1967 - 1968.

²⁸ Idem, dos. 4/1958, f. 2, 4, 6, 19; 7/1960, f. 3-7, 42; 5/1961, f. 3, 20, 24, 30, 57; 7/1962, f. 31; 3/1963, f. 22, 31, 42, 54, 56; 4/1964, f. 1, 50; 2/1965, f. 3; fond Primăria Leordeni, dos. 6/1966, f. 12.

²⁹ ANDJA, fond Primăria Budișteni, dos. 7/1962, f. 42, 54, 55; 3/1966, f. 38.